

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-256-257>

СУТНІСТЬ ІНТЕГРАЦІЇ В ЗАГАЛЬНІЙ ОСВІТІ: ОСНОВНІ ПІДХОДИ

Вікторія Кришмарел, к. філос. н., ст.наук.сп.

Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

Метою дослідження було проаналізувати сутнісне наповнення поняття «інтеграція» в контексті загальної освіти з огляду на світову практику та українські напрацювання. В результаті опрацювання публікацій з відповідної проблематики, ознайомлення з методичними рекомендаціями та прийомами, узагальненні педагогічного досвіду фахівців уточнено дефініційне поле та окреслено специфіку аспектів інтеграції в шкільній освіті. З огляду на це викоремлено перспективи та складнощі впровадження в Україні безпосередньо освітньої інтеграції.

Часто під інтеграцією в загальній освіті фахівці розуміють доступність та рівність можливостей щодо отримання знань і навичок дітьми. Такий підхід характерний для Північної Америки та частини країн Африки, в Європі він поєднується з ідеями інклюзії в школі. Відповідно, в окресленому контексті йдеться про «інтеграцію у школу», що розуміється як процес забезпечення однакових можливостей у доступі до загальної шкільної освіти

Безпосередньо в шкільній освіті прийнято виділяти два види інтеграції – вертикальну та горизонтальну. При цьому горизонтальна інтеграція здебільшого базується на лінійному викладі та реалізації міжпредметних зв'язків, а вертикальна інтеграція реалізується через концентричне навчання та профілізацію освіти. Перша спрямована на поєднання суміжних тем з різних шкільних предметів. Друга забезпечує цілісність в рамках одного предмету повторюваних з різною глибиною осягнення тем, які опрацьовані учнями раніше.

Міжпредметна інтеграція характерна для багатьох країн Європи та США, особливо з огляду на тенденцію до зменшення часу на вивчення гуманітарних та/або соціальних дисциплін. Отже, йдеться про «інтеграцію у школі / міжпредметну інтеграцію» в значенні поєднання на одному уроці аспектів вивчення певного явища, процесу тощо під кутом зору різних наукових/предметних підходів та з використанням властивих їм методів.

Внутрішньопредметна інтеграція відбувається на основі використання методів, спрямованих на вивчення предмета за рахунок суміжних тем та методів, притаманних певній галузі. В такому контексті варто уточнити: «інтеграція в галузі/інтегрований курс в школі», розуміючи під цим побіжне навчання загальних аспектів предмета й акцент на тенденційних та проблемних темах за допомогою глибшого осягнення через залучення різновекторних джерел, дослідницьких та дискусійних завдань тощо.

На основі проведеного дослідження приходимо до висновку, що актуальними є три основних поля реалізації інтеграції, два з яких стосуються безпосередньо процесу навчання і відрізняються підходами до оперування методичним та змістовим складником предмету. В Україні з огляду на зміни у нормативних документах впроваджується реалізація міжпредметної та внутрішньопредметної інтеграції.

Ключові слова: інтеграція; загальна освіта; світ; Україна; предмет.

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-257-258>

РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ І ГРОМАДСЬКИХ ЧИННИКІВ У РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКО-АКТИВНИХ ШКІЛ УКРАЇНИ, ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Світлана Луцькова, аспірантка

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Розбудова громадянського суспільства в Україні ставить ряд важливих завдань перед державою і громадами, сформованими внаслідок децентралізації влади. Важливе місце у розвитку громад займають освітні заклади, що активно долучаються до вирішення сучасних питань громади та формують соціальний капітал на майбутнє.

Для успішного вирішення поставлених завдань найбільш перспективною та оптимальною моделлю для освіти в суспільстві є громадсько-активні школи (надалі – ГАШ), які є центрами розвитку громади і не лише забезпечують якість освіти, але й формують активну громадянську позицію в особистості, вміння жити і працювати в громаді.